

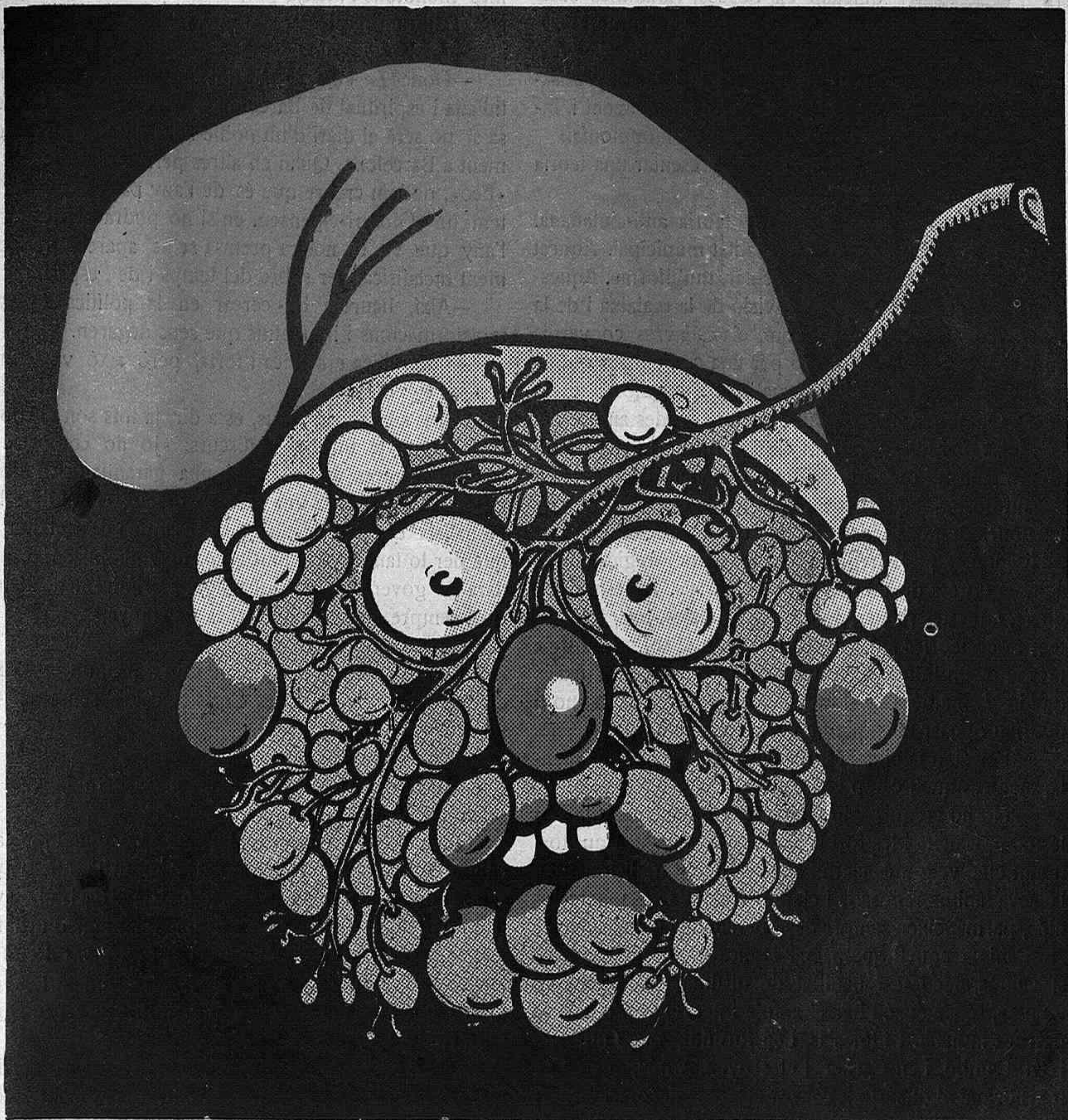
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Núm. 1914 Anv XXXVII

BARCELONA 3 DE SETEMBRE DE 1915

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT

10 cèntims Atrassats: 20

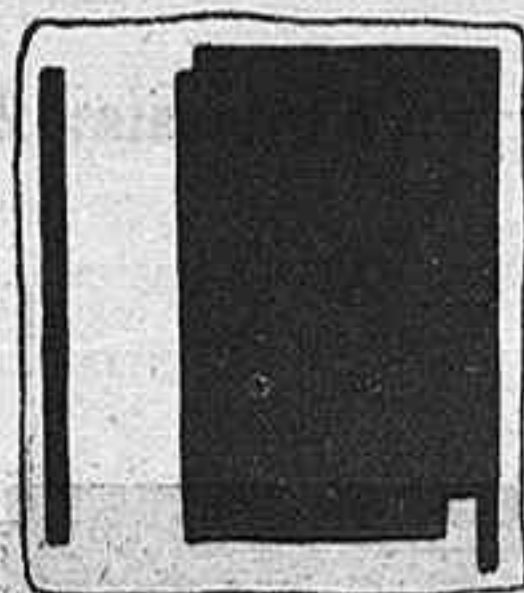

MAIÀ ANYADA

El raim malalt

La quietut barcelonina

estiuellant que acaba d'arribar, portant el sol enganxat a la pell, me re-
crimina a crits, amb aquella veu que
ha retrunyit per les muntanyes, in-
quietant els bòscos, violant les sole-
tats milenaries de les cavernes: «He
llegit la teva crònica contra la vida

rural i tot allò és una vil mixtificació snobista. Si precisa-
ment és la ciutat l'engendradora de tot ensopiment i in-
comoditat, fent malbé la vida amb la seva monotonia.»

—Tot és veritat, amic, si se sab presentar una teoria
amb gentilesa.

—A ciutat tot representa una teoria anti-ciudadana.
Aquest empedrat amaga una venalitat municipal. Aquest
céc cantaire, és la miseria tentacular, multiforme. Aques-
ta aigua bullida, la permanent visió de la malaltia i de la
mort. Aquest carruatge fúnebre, els cadavres convertits
en mercaderia i en dividendo per una companyia que té
estancada la carn de mort, igual que si els morts fossin
tabac. Oh aquelles caixes rurals, encarregades amb emo-
ció, fetes pel fuster amb tot fervor, transportades a coll
al cementiri! I cada un d'aquests ciutadans que desfilen
davant nostre, aquests usurers, aquests clergues, aques-
tes dones de mala vida, aquests actors, aquests empleats
d'Hisenda, aquests regidors, ex-regidors i regidorables,
aquests obrers de fàbrica, aquests curials, aquests adro-
guers, aquestes raspes, aquests periodistes, tots, tots po-
den ésser teories anti-ciudadanes. Sota el sol no existeix
més que un home exceptuat de tot pecat i de tot mal, i
que no fa malbé cap altra vida: el pagès. A ciutat no li
podrien oposar més que un altre home: l'enginyer.

—Per això la ciutat és una cosa complexa i turbulen-
ta, mentres que'l camp representa lo senzill i primari.

—No ho creguis. Mira, aquí tens Barcelona. On són
les complexitats i les turbulencies? Cada vegada que tor-
no an ella, veig més clar el seu sentiment tradicionalista,
la seva ànima reposada i clara. Barcelona i els barcelo-
nins, permaneixen sempre desesperadament iguals. No és
en Pahissa aquell que passa? Doncs a veure si has vist,
si veuràs, decorat i habillat de distinta manera an en
Pahissa, sense el seu berret ample i negre, sense la seva
perruca indiana. I l'Iglesias, i en Rusiñol, i en Guimerà,
i en Cambó, i en Carner, i el senyor Arnús, quan han
transformat alguna de les seves externes decoracions? A
la nit, com fa vint anys, passa per les Rambles l'ombra
presumptuosa d'en Peius. Tan sols un escriptor, l'Ors,

comença a modificar-se, amb una adipositat escandalosa,
damunt la qual un berretet, gairebé a la tirolesa, li fa
semblar un bàvar. Efectes de la germanofilia...

—Bé, però... quina revelació hi pot haver entre l'ani-
ma i l'aspecte d'aquests senyors?

—Un paralelisme extraordinari. La seva vida, excep-
tuada la d'en Rusiñol, és una desesperant línia recta. Han
fet drames, quadros, política, operacions bancaries i res
més. Descartes va compondre balls i Pascal versos. Goya
arribà a torejar. El violón de Ingres no's dona mai en els
nostres homes. I en aquest món hi ha que caure en la
deria de tocar el violón per a animar-nos i animar al
pròxim. Creguim, els nostres barcelonins són més serios,
més monòtons i menys pintorescs que'ls nostres page-
sos. Teniu un diari?

—*La Vanguardia*.

—Doncs *La Vanguardia* pot constituir la crònica quo-
tidiana i espiritual de Barcelona. A través d'ella un pen-
sa si no serà el diari d'un poble rural, tirat equivocada-
ment a Barcelona. Quan en altres periòdics se llegeix un
«Eco», podem creure que és de l'any passat; quan gus-
tem un «Glosari», pensem en si no podrà reproduir-se
l'any que ve. La nostra premsa se'ns apareix perfecta-
ment metafísica, per sobre del temps i de l'espai.

—Així, haurem de cercar en la política aquestes
transformacions i inquietuts que sens negaren.

—La política era lírica i forta, però això va tenir el
seu epíleg en 1909.

Ja tots són constructius, es a dir, ja tots són ensopits.
En Lerroux té un mateix discurs: «Jo no combatré al
govern, mentres aquest sigui una garantia de la lliber-
tat». En Cambó, usa una idèntica oració: «La Lliga Re-
gionalista que no té altre interès que'l de Catalunya i
que per lo tant no és ministerial, ni antiministerial, aju-
darà al govern en allò que sigui patriòticament benefi-
ciosa, sempre que no vagi contra Catalunya.»

—I en Corominas?

—Oh! En Corominas, quan vagi a pronunciar el seu
discurs, se trobarà amb les Corts tancades sense ell sa-
ber-ho.

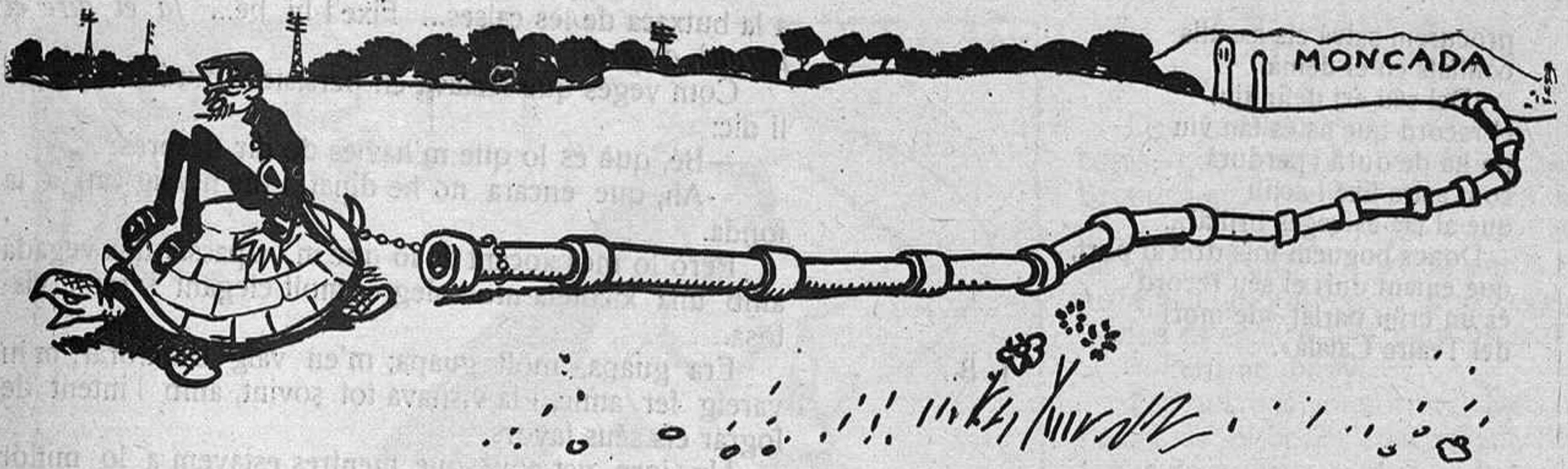
—Què ens resta, doncs?

—Res amic, res. A Barcelona ens sabem la vida de
memoria. Veieu la Reforma?

Quan el terratrèmol de Messina, aparegué una cari-
catura en la qual, un fotògraf deia a un urbà que's pas-
sejava per les runes de la Reforma: «Faci el favor
d'apartar-se'n, que a Messina no n'hi han d'urbans»
Ara se podria substituir Messina per Lovaina, o Reims o
Arras. La Reforma exterioritza la nostra ànima. Les an-
gunies universals passen per damunt nostre sense agitar
el nostre viure de postració i monotonia.

—Què fer, doncs? Quin remei contra aquest desfilar
d'hores buides, contra aquests espectacles repetits, con-
tra aquest saber-se la vida de memoria?

—La ciutat és un mal que no té cura, i l'apelació a lo

ESTAT ACTUAL DE LA CANYERIA DE MONCADA

artificial no'ns és possible, perquè en el fons tot barceloní és un pagès renegat. Contempleu els llocs de vici, La Rabassada abandonada, el gran saló del Tibidabo abandonat, els cafès-concerts solitaris i les *cocottes* són sempre ¡ai! les mateixes. Ara torna a ésser mestresa dels nostres elegants la F... i la F..., ja ha educat a dues generacions de *lyons* barcelonins. Al menys en els pobles se juga amb reverència i se beu amb rabia i se frueix carnalment amb l'ingenua empenta dels nostres primers pares. An allí l'instint, ens salva del fàstic i de la nostàlgia.

- De manera, que res ha canviat a Barcelona?

-Sí, hi ha hagut una mutació sorprenedora.

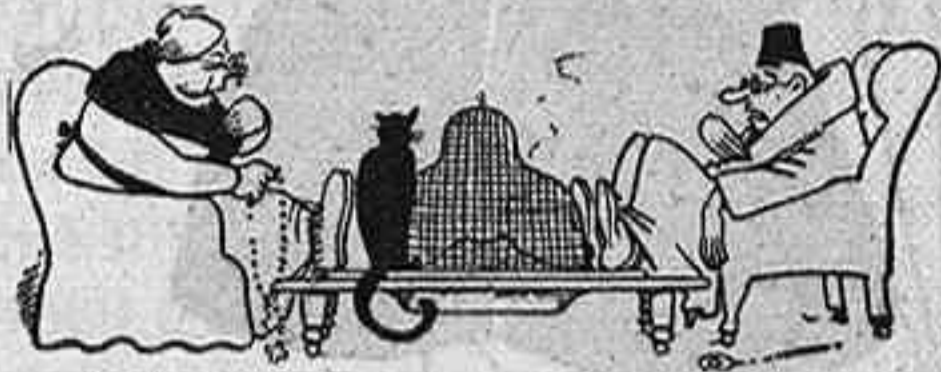
Muntàrem en l'auto, camí del Parc. Displícement, me preguntava, travessant carrers:

—Quines noves cases s'aixequen? Quins establiments s'obren? Quines ornamentacions se fan? Aquí tot reposa i repòs per repòs prefereixo el de la terra.

L'auto se deturà davant l'habitació de l'elefant. L'amic me'l mostra somrient:

—Aquí tens la sola transmutació barcelonina. Abans teníem un elefant, ara posseïm una elefanta. I no riguis. Després de la solidaritat, res ha commogut tant a Barcelona com aqueix proboscidi.

PARADOX

Record lluminós

—Qui era en Fontova?...

I l'infant,
sense pensar-s'hi un instant,
respòn: «Un comediant,
un farandulê, un histrió.»

—Cert que ho fou, fill meu. No obstant,
avui és el Gran Farsant
quelcom més que tot aixó.

EL PRESONER ALEMANY

—Tan vell i et fan anar a la guerra.
—No, home, si aquesta barba és postica; si
sóc un noi de disset anys!

Naufregs, avui, els séus fills
artistes, tant els capdills
com els remers més senzills,
cerquen port de salvació.
Entorn la nau, tot perills,
ombres, desorientació...
Sols Ell, el geni eminent,
damunt del mar turbulent
llueix encara esplendent
com un far de promissió.

En sa estela fits els ulls,
dalit!... boguem sens parà!...

procurem salvà els esculls
confiats en el demà.

¿Del séu art definitiu,
el record que'ns és tan viu
no ha de durà i perdurà
com astre fixe i actiu
que al cel es vegés brillà?...
Doncs boguem tots dret al port,
que entant duri el séu record
és un crim parlar «de mort
del Teatre Català».

J. B.

a la butxaca de les calses... Fixe't-hi bé... *Ja et diré el perquè, després.*

Com vegés que restava en persistent mutisme, jo que li dic:

—Bé, què és lo que m'havies de dir després?

—Ah, que encara no he dinat, i me'n vaig cap a la fonda.

Però lo més xocant és lo que'm va passar una vegada amb una xicoteta molt alegre, molt elegant i molt vistosa.

Era guapa, molt guapa; m'en vaig enamorar; m'hi vareig fer amic, i la visitava tot sovint, amb l'intent de lograr els séus favors.

Un jorn, vet-aquí que mentres estavem a lo millor del *flirt* insinuant, quan jo ja'm sentia feliç perque estavem a punt de començar el *madrugueyo*, ella que'm diu.

—T'has de casar amb mi... i depressa. Es urgentíssim. Es precis; jo haig d'ésser immediatament la teva lle-gítima esposa... Et prometo que no te'n penediràs... *Ja et diré el perquè, després.*

Del Jardí dels humoristes

«JA ET DIRÉ EL PERQUÈ, DESPRÉS»

Sapiguessis—va dir-me, planyent-se, el meu amic—la rabia que'm fan aquests que volen una cosa i s'expliquen amb rodeigs i reticències, sense abocar el séu objecte amb claretat!... I creu-me que'n soc víctima d'aquesta gent.

Ahir matí, sense anar més lluny, figure't que'm topo a la Rambla amb en Puigtinyós.

—Corre, vinal!...— em diu, agafant-me per l'americana.

—Qué passa?

—Es un cas molt urgent... Entrem aquí, que'm pagaràs el vermut... i *ja et diré el perquè, després.*

Acabat un vermut, se'n fa portar un altre i torna a dir-me:

—*Ja et diré el perquè, després.*

Va xerrar molt, però tot eren insinuacions i no anava mai al gra.

Per fi, al sortir del cafè vareig obligar-lo a parlar clar:

—Bé, què és lo que m'havies de dir després?

I ell, amb tota la barra, respòn:

—Ah, res, que tenia molta set!

Sempre'm trobo amb tipos així.

Un dia, l'amic Cirera m'atura al mig de la Plaça de Catalunya.

—Cuita, pose'm un duro aquí la mà... *Ja et diré el perquè, després.*

Li col·loco una moneda de cinc pesetes al palmell, i ell afegeix...

—Veus?... Ara aquest duro me'l fico

—Ja ho he sentit que dela «quina hermosura!»; però no et creguis que hò digués per tu.
—Fuig, dona!... Ho ha dit pel goç!

Climatèrica

—Res, amigus, la dlosa Venus amb tapa bruts.

Intrigat pel tò misteriós, imprecís i reticent, amb que em parlava aquella dòna, faig enllestir els papers, ens amonesten i ens casem.

Aquella nit de nuvis fou, per a mi, la revel·lació tràgica del meu gran desastre. Allò no era una senyora digna de portar el meu nom; allò era una flavia, una dòna de vida airada, una qualsevol.

Avergonyit, plorant de desesperació, de bon matí vareig despertar-la:

I jo que li dic amb un tò transcendent:

—Tu vas manifestar-me: «Ens havem de casar immediatament... és urgentíssim... *Ja et diré el perquè, després*». Pots dir-m'ho ara per què corria tanta pressa aquest matrimoni?

I ella que'm respònd, esclafint una gran rialla:

—Perque de tots els que s'hi han pensat una mica, no n'hi ha hagut cap que s'hi avingués.

G. WERNERT

Devegades a la gent els hi demanen coses, que penjades semblen bosses. Brometa avui a mi? No'm deuen haver mirat de fit a fit, no han sentit l'alenada infernal que em sortia per la boca, no s'han abocat en el pou negre que devien ésser mos ulls. Fem broma?

—Fem-ne, bony!

De qui vos voleu riure? Dels capellans i els bisbes? Perfectament. Sé histories de rectors, vicaris i majordones més grasses que la cansalada i més salades que la vila de Cardona. Sé d'uns bisbes que feien malbé les catedrals, posant-hi il·luminacions elèctriques o en-sorrant finestrals.

Parlem mal de la justícia? parlem mal de l'exèrcit? Sí, homes, però parlem-ne nos amb nos; mosseguen i esgarrapen aquestes institucions quan se les molesta.

Mal de les dònes? I per què? A les dònes ja he començat a tractar-les com aquella Scherzerada subtilíssima. Són les de les mamelles tremoloses, les de les anques blanques, les del malic com un vas de cristall venecià, les del cul gros i dels flancs amples i poderosos.

Que'ns fan fer:

—Hiiiiii.

Com a un cavall, bona dòna. Que no? Al corral.

Els amics? Quants ne tenim d'amics? En el món hi han dies que són dies de fer mal. Sòrt que després vé la calma, que sinó no sé pas on aniríem a parar i Déu ens enguard de tenir una arma a mà.

M'estic mirant tot lo que'm puc veure de manera natural; me miro després al mirall lo que an els ulls no hi arriben.

Preciós, un diamant! Tot negre, mal afeitat, cabells blancs, el nas gros, els ulls petits.

Carai! No sé perque m'ha estimat ningú. Ja fan bé de no recordar-se que avui és el meu Sant els amics i les amigues, els coneguts i els parents.

No sé que hi devia trobar la mare en mi. Si no era l'urc de l'artista no ho entenc. I mireu que m'estimava! Mai me faltaven els bons dies, ni les caricies del llevar-te, ni el petó de l'arribar a mig dia, ni l'amistat de l'anar-te'n al llit; però, quan pot dir-se que s'arrencava el cor per donar-me'l o per fer-lo amb sanfaina, si de gust m'hagués vingut, era un dia com avui.

Es el meu Sant avui! Res. Ja no'n fem cas d'aquestes futeses. Som uns senyors vestits de negre que bevem al Lyon o al Continental.

Tens rabia?

Fica't a la gabia.

Si ara trobés un goç li tiraria una còssa.

GLOSARI

ESPURNES DE LA GUERRA

Un diari molt respectable i molt respectat de Barcelona (amb aquella neutralitat que ja fa estona que coneixem, i si ho gosessim a dir en diríem tartufisme) assegurava l'altre jorn que tots els que defensem a França estem afil·liats a alguna logia.

El francmasó! Ja ha sortit el francmasó! Aixís com de tant en tant surt un capità ballenesc, que diu que ha vist la serp dels Mars, aixís també surt algun periòdic que torna a sortir amb el francmasó.

Aquesta gent no sab avenir-se que això del francmasó és tan ignocent que ja no fa por ni a les criatures. Que això de les logies, si és que'n queda alguna, ja són com cafès de barriada, on l'únic gran trenta tres, són el cafeter i el conserje, i que fem tan cabal dels tals francmasons, com dels frares o dels jesuïtes. Els uns i els altres estan tan llestos com els curanderos i les sonàmbules. Aixís que aquesta gent misteriosa surt a la llum, s'han apagat. El

—Cristol... Cristol... Cristol...

jesuïta, avui en dia, ja no és el negre d'abans que espantava a la gent de bé: en havent fet fer testament an els que estan en trànsit de morir, han acabat de fer basarda; i el francmasó o jesuïta blanc, aixís que l'han tret de la cova, és un taverner inofensiu, un mestre laic en sense deïxebles o un sagristà que amaga les orelles.

Que'ns cregui el diari respectable: els que som partidaris de França, ho som per coses més serioses que per protegir aquestes disfrees que'n diuen francmasons o jesuïtes. Ho som perque França té raó; ho som perque França és la terra que posa al davant dels seus camins la seva raó i la seva noblesa, perque els nostres fills no sien infeliços que tinguin de fer l'exercici dels dinou anys als quaranta vuit, per protegir l'hegemonia de cent fabricants de colors i medicines dosimètriques; ho som perque França és la terra que encara serva ideals de generositat i de alegria; ho som perque encara l'ingeni no's fa servir en fer submarins que tirin enlaire pobres barques que no han comès altre crim que'l d'anar a pescar bacallà per mantenir els fills que'ls esperen, sinó per coses un xic més nobles; ho som perque la Kultura, aquesta farsa de progrés, no la volen imposar a les males; ho som perque sols se defensa d'un immens quartel disciplinat, com les hortes de mongeteres; ho som també perque si guanyessin aquests kulturals del nord, ens tractarien com a colònia i ens conrearien com a indis, enviant-nos collars de vidre i llibres de filosofia de mal pendre i mal pair, i ho som, per fi, entre moltes coses, perque els francesos són germans nostres, de part de raça i de part de cor, i pares espirituals del nostre art, de les nostres lletres i de les poques coses que vàrem aprendre des de que no'ns vàrem acostar a estudi.

No crec que això sia ésser de cap logia. Les logies de avui són algunes redaccions de certs periòdics germanòfils.

XARAU

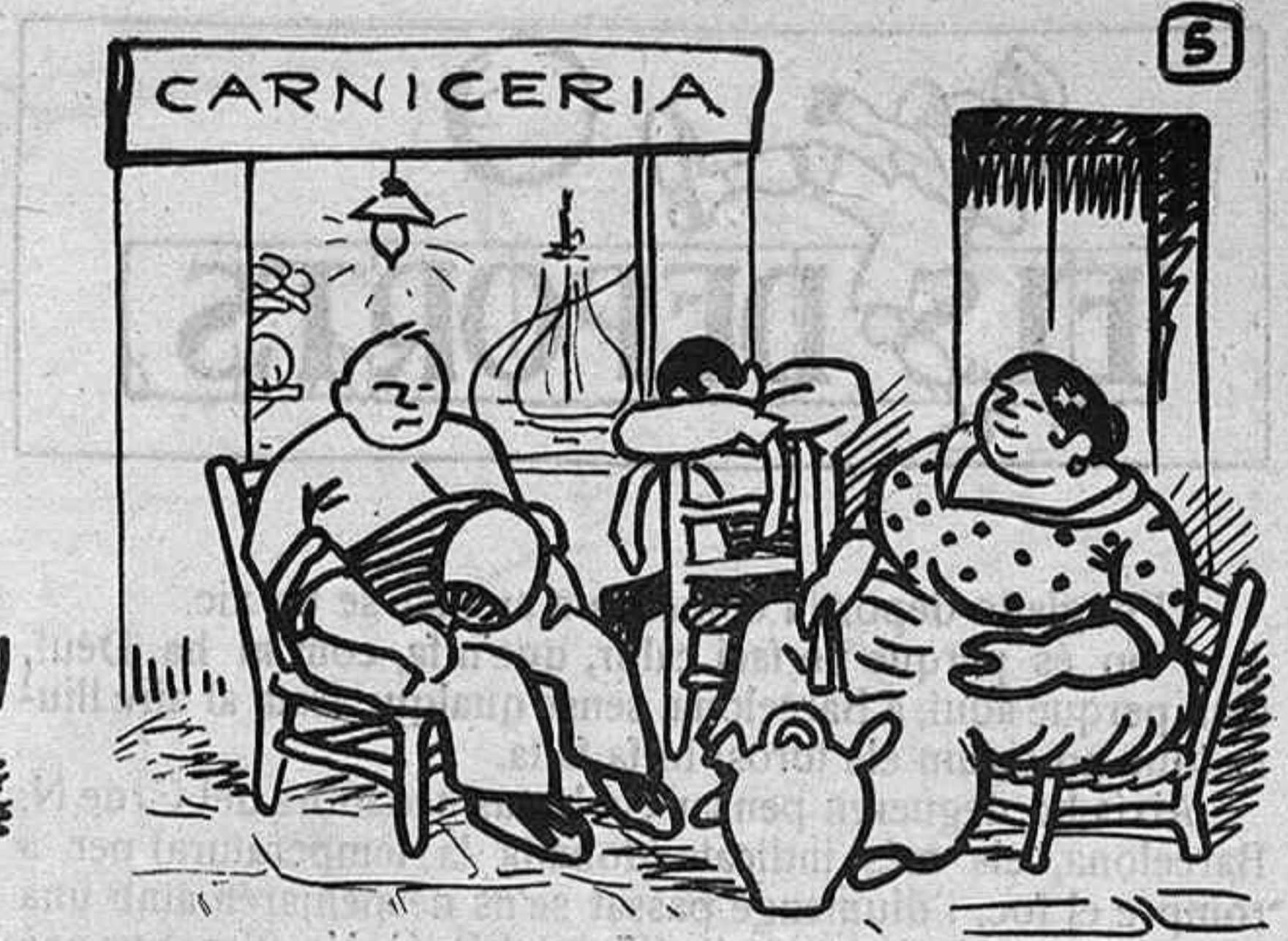
TELÓ ENLAIRE

LES CUQUES MORTES

Tot-hom sab que diu un refrà: «Al istiu tota cuca viu». Doncs aquí afegiu: «tota cuca viu però en moren d'atres!» Fixeu-se els teatres!

Tenim el Liceu que fa temps que geu, i sempre el veieu sense vot ni veu, tancada la porta... Una cuca morta!

El Barcelonès coliseu de pès fa cine, només, i es com si tingués tancades les portes... Dues cuques mortes!

DOS ARTICLES DE LA CONSTITUCIÓ

I.—Todo español tiene derecho de emitir sus ideas y opiniones.

II.—Todo español tiene derecho de reunirse pacíficamente.

Eldorado està
a les fosques. Ja,
fa molt temps que a la
comedia tancà
forrellats i portes...
Van tres cuques mortes!

Si aneu al *Apol*
el veureu trist, sol,
mateix que un mussol
poruc d'alçà el vol,
tancades les portes...
Quatre cuques mortes!

Ara al *Novitats*
tres o quatre gats
dels desenganyats
hi fan varietats,
cine i coses fortes...
Res!... Cinc cuques mortes!

El *Romea* igual;
si un jorn, per casual,
vas al Hospital
veuràs un malalt
amb les cames tortes...
Fan sis cuques mortes!

Què direm del *Nou*?
el rovell de l'ou
que quan neva i plou
sempre és ell el *clou*
de les gresques fortes?...
Van set cuques mortes!

I què havem de dir
d'aquell *Tivoli*,
si ara un hipnoti-
zadò hi fa adormir
els pagesos d'Horta?...
Altra cuca morta!

Aquell *Español*,
lluient com un xarol
que un jorn ell tot sol
mogué tan revol,
mireu-li les portes...
Van nou cuques mortes!

Aquell veterano
Teatre Soriano,
sempre campetxano
va seguint, el mano,
tancades les portes...
Van deu cuques mortes!

Aquell *Principal*,
que és cap i casal
del art nacional
fa cine. Es igual
que tanqués les portes...
Onze cuques mortes!

I per fi teniu
el *Còmic*, que's diu
teatre d'istiu,
i el pobre no viu
i tanca les portes...
Dotze cuques mortes!

Resultat de tot això, que com a teatre formal, d'obres i companyia que valgui la pena, sols ha funcionat durant la darrera setmana, a Barcelona, el *Bosque*, i encara en determinats dies. Diumenge, a la nit, s'hi cantà la *Tosca*, representació que valgué molts aplaudiments als artistes senyoreta Antonini i als senyors Uetam i Almodóvar.

Per a ahir, dijous, estava anunciada una representació extraordinària de *Lohengrin*, a benefici del celebrat tenor Uetam, i prenent-hi part els més notables artistes de la companyia.

No sabem d'altre aconteixement artístic, fóra de una funció al «Teatre de Natura», de Cardedeu. Segons informes, s'hi representà *Maruxa*, obtenint l'èxit esperat.

Gracies, doncs, als *bolos* de les festes majors, els nostres còmics no s'han mort encara de fàstic en les Rambles de Barcelona. Al istiu tota cuca viu, és cert. Però lo que és aquest istiu els pobres comedians tots serien de còs present si no fós que tenen set vides com els gats.

El tinglado deportiu comença a animar-se un xic.

I no és perquè no faci calor, que'n fa, com hi ha Déu!, sinó perquè aquí, a Barcelona, sense qualque festa al aire lliure (que no siguin els toros) hi fa falta.

Aixís ho degueren pensar els braus nedadors del C. de N. Barcelona, els més indicats (donada la temperatura) per a rompre el foc, i diumenge passat se'ns despenjaren amb una festa de natació davant de l'edifici del R. C. Marítim, que anà a l'hora, volem dir que satisfé a tots els concurrents, invitats i no invitats, els de dintre i els de fóra i els del mig, o siguin els dels bots, que, com sempre, feien nosa a tot arreu.

La festa començà amb una cursa per equips, que guanyà la parella Domingo-García.

A seguit, vingué el Campionat d'Espanya de mig fondo, o siguin 1,500 metres, i allò fou *canela* pura. La prova s'efectuà en un triangle de 500 metres, al qual havien de donar tres voltes els nedadors. Hi prengueren part dotze nedadors i una nedadora: Mlle. Garnier, qui ens resulta una reial i atractiva *personilla*, una ondina amb totes les de la llei: gràcia, elegància, presentació, atletisme i demés circumstàncies. Els de terra, pobres mortals que tenen horror al líquid element i quan se banyen s'arrapen a les cordes com musclos, se la miraven amb enveja i fins crec que per ella s'hagueren tirat a l'aigua sense nedar.

Emperò, anem al gra. La Cursa de 1.500 metres començà i desseguida se vegé que en Cuadrada, l'antic campió no arribaria. I, efectivament, no arribà més que a mig camí, retirant-se pel *foro*.

De tots modos, en Lobato, nedador basc que venia a fer-se-les amb els nostres, no s'emportà pas la victòria. En Ramón Berdemás, jove i ardit nedador que promet molt, li agafà ja des del primer moment la davantera i no parà fins a la fita a la que arribà amb mig minut de aventatge sobre el nedador de la terra del *Güernikako Arbol*.

Ovació i gran cridoria triomfal. L'honor deportiu de Catalunya quedava altra vegada en lloc preeminent. *Hurra!*

Mme. Garnier arribà tard, però, què hi fa! El públic i nosaltres apreciàrem la seva voluntat i el seu entusiasme.

Després vingué un partit de Water-Polo, en el que venceren els grocs an els vermells per set *goals* a un, amb un equip format per Canela, Domingo, Vila, Quintana, Lloberas, Robert i Puig.

I, finalment, vingueren els salts des de la palanca, en el que en Galofré, Balat, Lloveras, etc. i Mme. Garnier feren de les seves, cridant l'atenció especialment aquesta darrera, car aquí, en aquesta terra de la rutina i del què diràn, causa estranyesa veure la elegant despreocupació d'una dona com aquesta, hermosa i agradable.

Com diem, després de remullar-se i saltar de diferents maneres tant ells com Ella (aixís, amb majúscula), se donà per closa la festa amb una *marxa de guillem*, tocada per l'escamot de músics que amagats darrera una reconada del R. C. Marítim havien estat rondinant tota la tarde d'una forma per demés lamentable. Semblaven la *murga gaditana*.

Me sab greu tenir de parlar dels músics cada vegada que parlo de festes acuàtiques, emperò, no hi ha més remei. Si ho fan tan malament!

Als Banys Orientals hi hagué també, diumenge al matí, curses i water-polo. Guanyaren sempre uns alemanys que ara han fet un Club de Natació i es veu que volen acaparar premis com els seus parents d'allà dalt acaparen pobles.

Finalment hi han dues noves. Una és la constitució de la Federació Atlètica Catalana que degué tenir lloc ahir vespre, la qual està cridada a exercir una influència grossa entre'ls sports i la cultura física que tant han arrelat a Catalunya. L'altra són dos partits *Barcelona-Espanyol* per a els dies 24 i 26 d'aquest mes.

Tenim curiositat per veure com se presentaran aquests dos equips!

Va d'homenatge

La idea va sortir de la novella «Asociación Montero» fundada per al foment del teatre i al objecte d'enaltir, quan l'ocasió es presenti, a les veritables glories de l'Escena.

I ara sembla que s'ha presentat una d'aqueixes ocasions.

Se tracta de celebrar un homenatge seriós i digne al immortal actor català Lleó Fontova; a aquell eminent comediant, mestre d'artistes, qui fou de la pasta dels genials, qui sapigué omplir tot sol l'escena amb veritables creacions, honorant durant mols anys el Teatre Català i fent les delícies dels nostres pares.

La festa, segons ens fan sabedors els benemèrits ciutadans que l'han organitzada, constarà de dos parts o números: un de acadèmic o literari i un altre de popular.

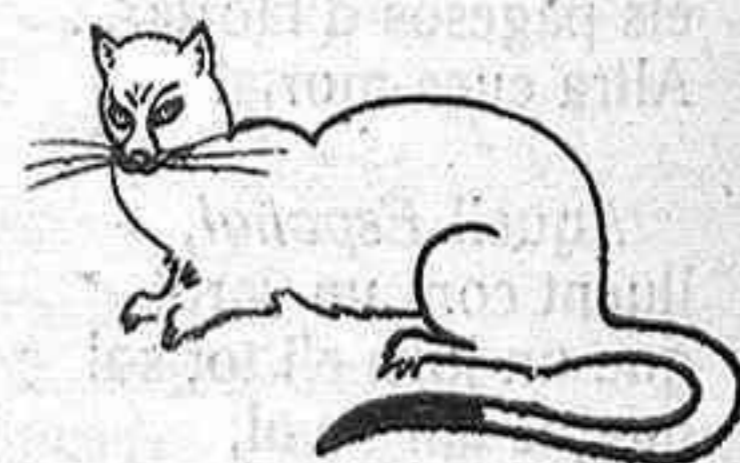
El primer consistirà en una gran vetllada necrològica que's celebrarà demà a la nit en la sala d'actes de l'esmentada Associació. A aquesta solemnitat s'hi han adherit la majoria dels nostres autors dramàtics i actors.

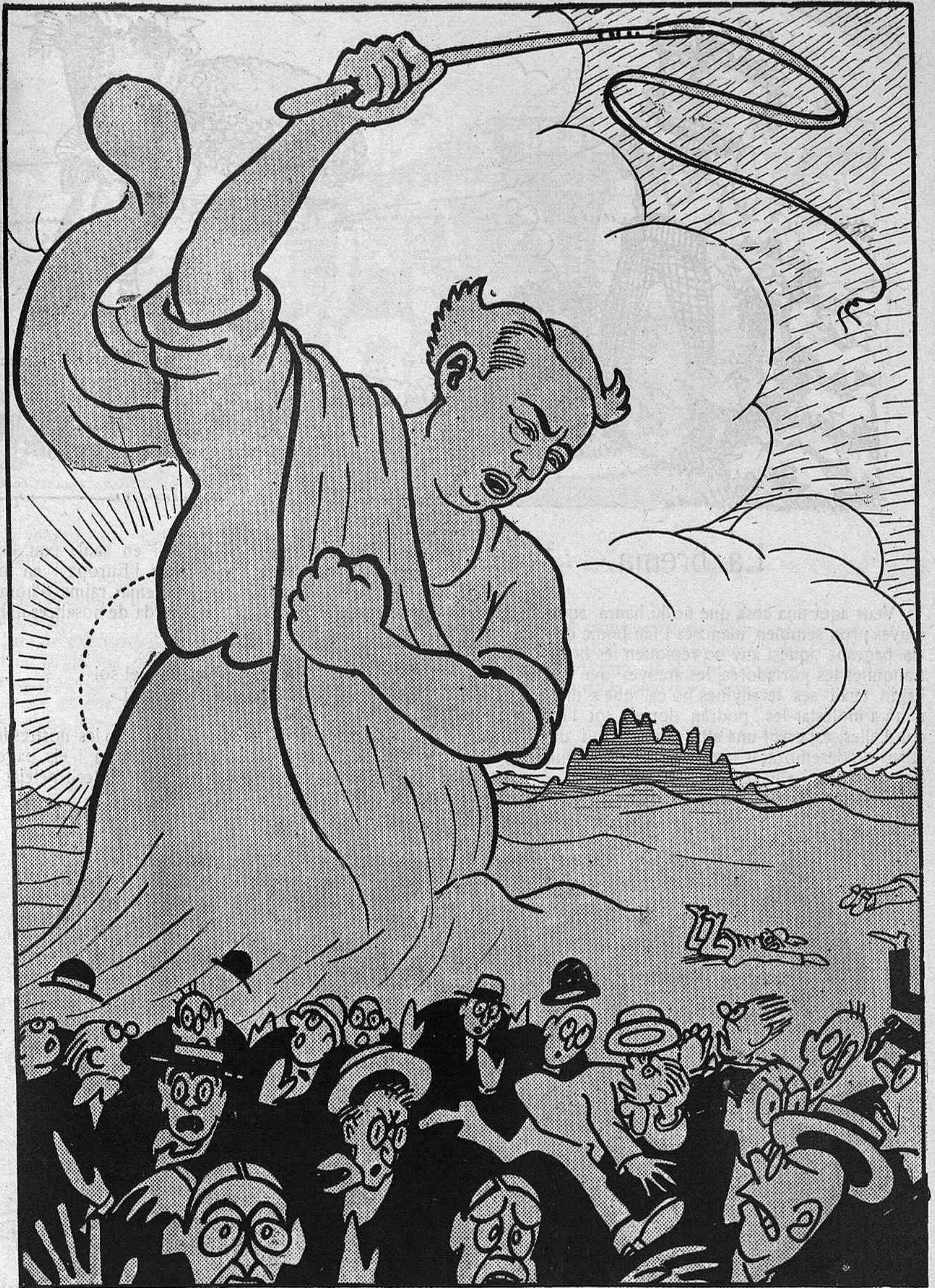
Inútil dir que tots els treballs en prosa i vers que s'hi llegeixin seràn dedicats a la bona memòria i en lloança del homenatjat.

La festa popular tindrà lloc l'endemà, diumenge, dia 5 al matí, i consistirà en una processó cívica a la que s'hi convida a tots els ciutadans que simpatitzin amb l'idea.

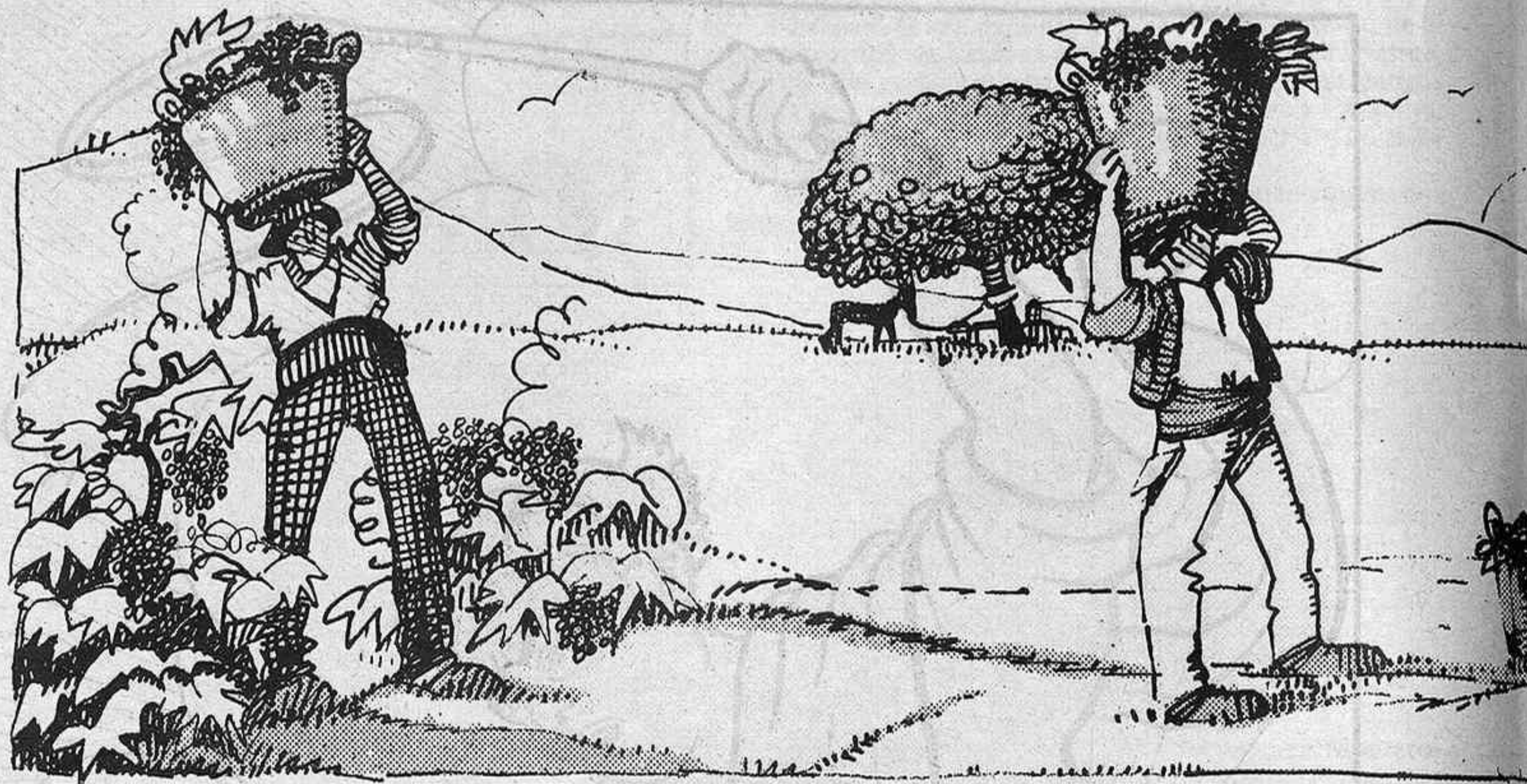
La comitiva es dirigirà al Park de Barcelona i allí, al peu del monument d'en Lleó Fontova, s'hi farà un breu parlament i es depositarà una corona.

Com que'l gran mort català es mereix aquest sentit homenatge i molt més, per això és que, no sols no hi tenim res que objetar en contra, sinó que hi afegim el nostre sincer aplaudiment.

En Fontova homenatjant a tots els còmics dolents que's pensen ser excel·lents i fan de «primer galàn».

La brema

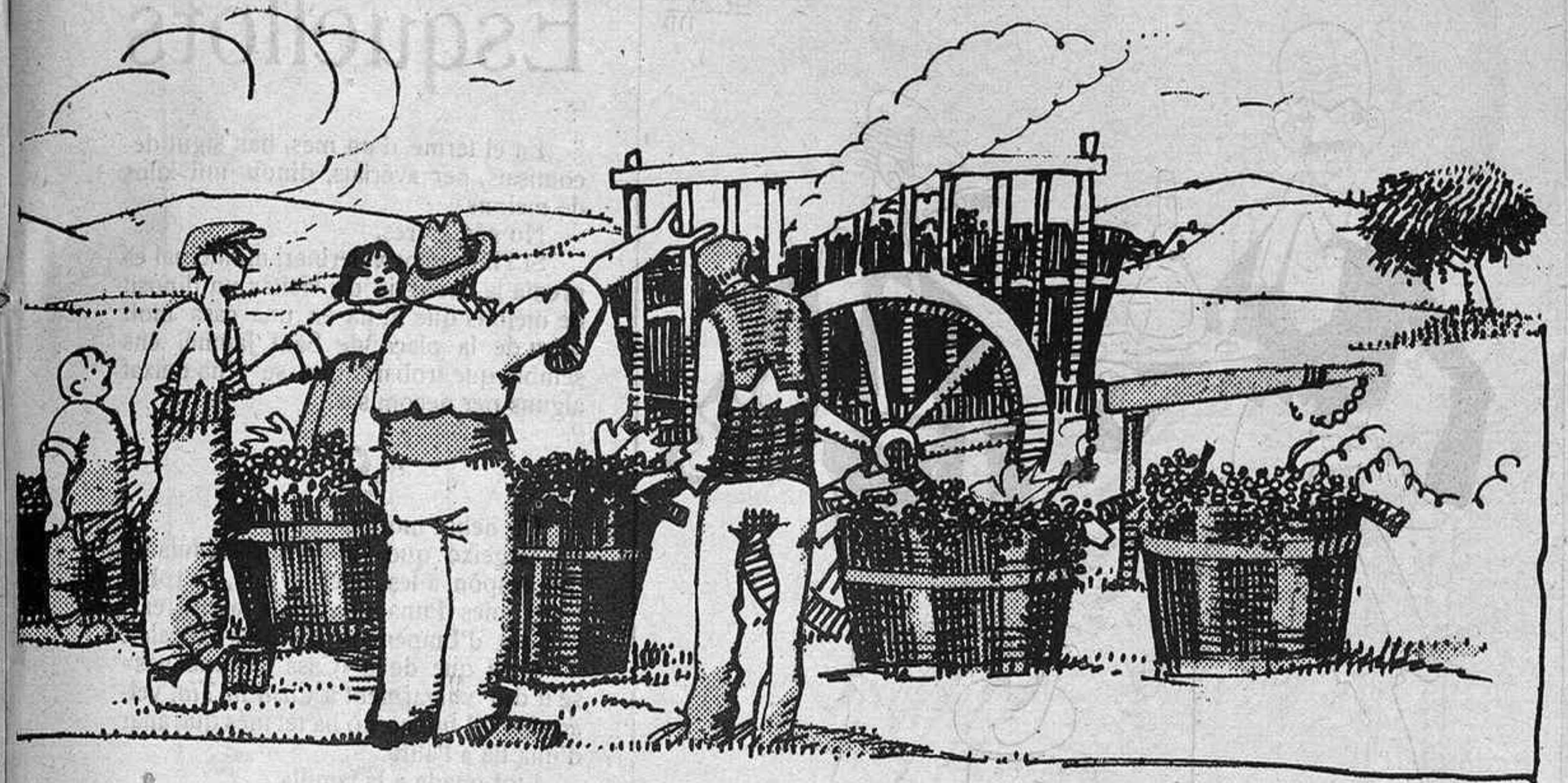
Veus-aquí una cosa que no hi haurà aquest any. Les vinyes prou semblen ufanoses i fan bonic de lluny, però els pagesos aquest any no repiquen les botes i deixaran tranquiles les portadores, les aranyes que dintre d'elles hagin teixit ses teranyines no cal que's moguin, ningú anirà a molestar-les, podran dormir tot l'hivern an el cul d'elles, esperant una altra primavera i un altre istiu, abans de desembrar la casa i això si no tenen la ganga de que hi torni a haver *mildium*.

Vet aquí com les aranyes s'assemblen als espanyols;

també podem dormir tranquils i en santa pau. Hi ha hagut *mildium* aquest any en tota l'Europa i en tot el món, un *mildium* rabiós que ha cremat raims d'homes i segueix segant-los. Ningú se recorda de nosaltres ni nosaltres de ningú.

«No hi ha ningú sota el sol més feliç que l'espanyol.»

Podem seguir dormint embolicats en les nostres teranyines, el mal serà quan s'acabi la malura i els pagesos internacionals comencin a arreglar les botes i netejar les portadores.

Ja veureu com molts se barallen i un que no hi era va rebre.

En fi, què podem fer-hi? Don Eduard s'aguanta ferm com les piràmides d'Egipte; què'n treuriem de pegar-hi cops de cap?

Lo que m'entristeix és el pensar que aquest any no agafaré la dalleta, ni passaré tot un dia amb les mans socoses d'aquell aixarop que deixen anar els raims madurs; que no em llevaré un dia amb el llom adolorit a causa d'una jornada passada talla que talla com si fossis un Herodes. Res d'això.

—Quan bremem Miqueló?

—Ja hem bremat.

—Quan?

—Fa tres mesos. La malura ho ha fet pel nostre compte.

—I do?

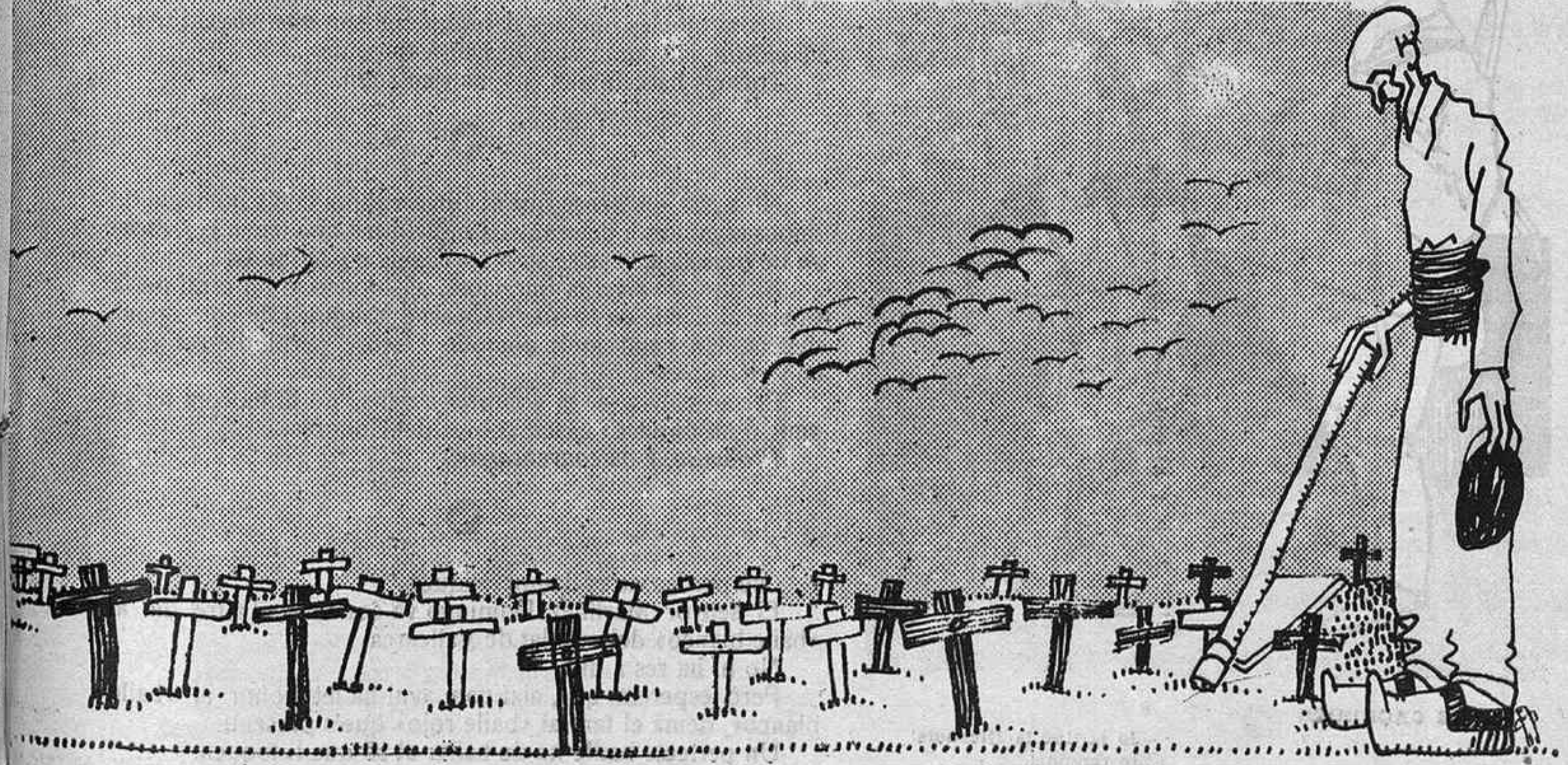
—Miri, en comptes de pa amb vi haurem de menjar pa amb figa o pa sol. I encara Déu n'hi dó. Pitjor ho passaren l'any de la fam, un any que explicava l'avi, que ens arribà després de la guerra del francès. De moment beurem vi ranci.

—Déu ho faci, que no tornin aquells temps.

—Déu i sa mare! Crec que fóren molt calamitosos...

—Però tot torna...

—No fem bromes!...

—Curasaol...
—Doncs jo helao para un cura.

Esquellots

En el terme d'un mes, han sigut decomisats, per averiats, dinou mil kilos de melons.

No són gaires.

Si l'inspector veterinari municipal es prenía la molestia de visitar un dipòsit de melons que hi ha en una casa molt gran de la plaça de Sant Jaume, ens sembla que trobaria que se n'ha deixat alguns per decomisar.

Un nebot model.

Llegeixo que l'altre dia un fulano, que respòn a les inicials J. F., va robar unes joies d'una seva tia i va córrer a la Casa d'Empenyos per a fer-ne caler.

Com que de la «Casa d'Empenyos» se'n diu vulgarment a Casa la Tia, vet-aquí que'l fulano no ha fet més que anar d'una tia a l'altra.

I tot queda a la familia.

S'ha clausurat, a la Diputació, l'Exposició de Cartells de propaganda higiènica contra les mosques.

Han fet bé de treure'ls.

Així com així, ningú en feia cas.

Ja feia dies que hi eren, i, segons notícies,... eren tots cagats de mosques.

Durant tot el mes de setembre estarà oberta la matrícula per a la nova Escola de Funcionaris d'Administració Local.

Ja deuen sapiguer que aquesta escola té per objecte formar homes aptes per a les oficines municipals.

I com que les oficines del Municipi són una vinya exenta de mildiu, ja veuràn com hi haurà empentes...

Tots els barcelonins ens matricularem.

No passa dia sense que'ls Governadors civils no hagin de imposar multes a determinats individus que tenen la frescura de franquejar cartes amb segells de correu usats.

An aquests aixerits infractors, els donarem un camí per a estafar al Estat, en lo que respecta a franqueig de correspondència. Un camí molt còmode i sense perill d'ésser descoberts.

Per a estalviar-se el comprar segells, no hi ha com fer-se amic d'un diputat i gastar sobres del Congrés.

Probadlo, y os convenceréis.

Olé per les vares democràtiques.

El senyor Martínez Domingo va concórrer l'altre dia al «baile blanco» del envelat de Vallcarca.

No hi ha res a dir.

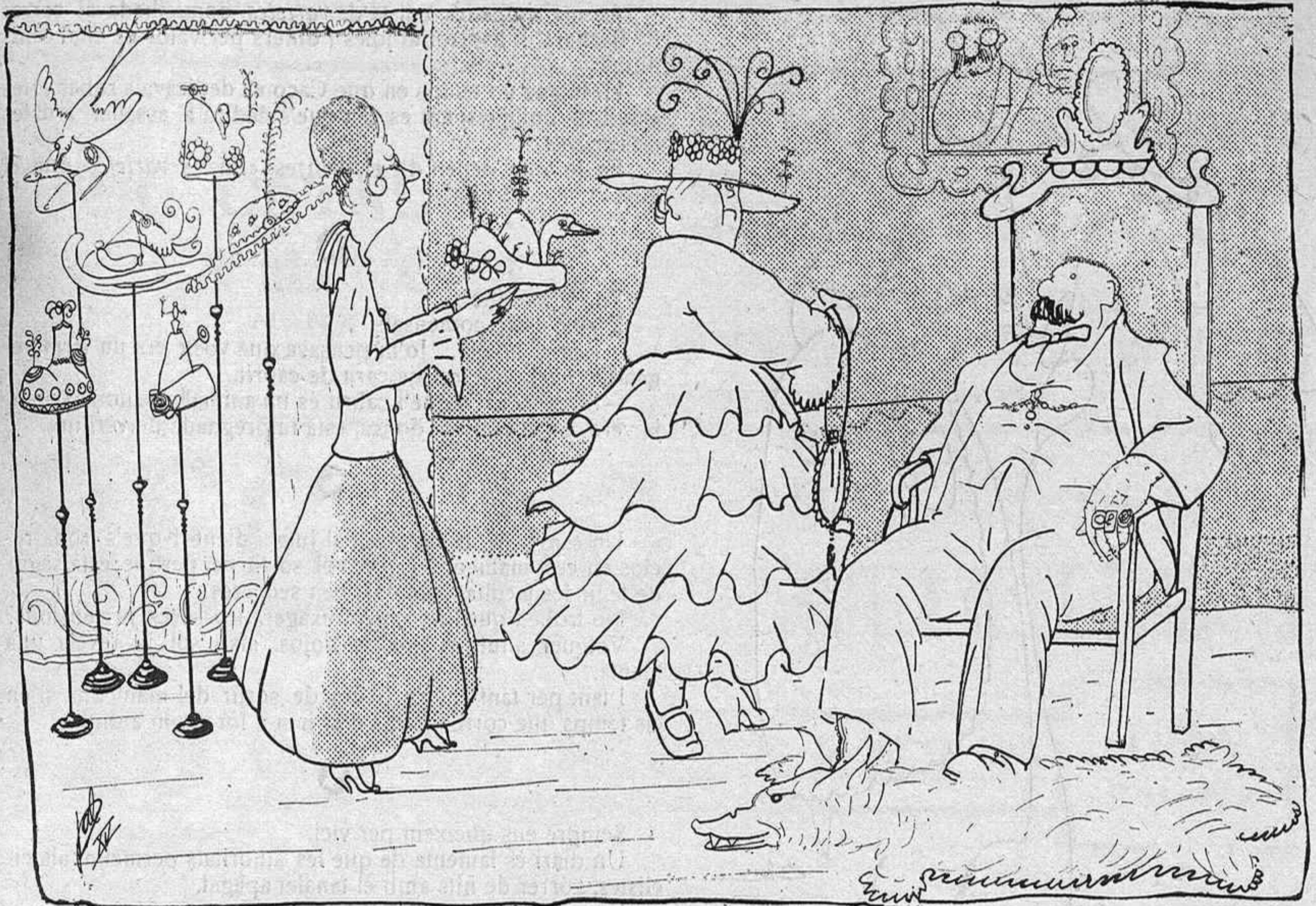
Però esperem que, així com avui ha fet honor al «baile blanco», demà el farà al «baile rojo» que's presenti.

Un perfecte batlle ha de ballar al sò que li toquen.

ENTRE CAÇADORS

—Jo ja tinc la llicència!
—Jo tampoc!

El marit.—Mal que mal, m'agrades més despullada, que vestida amb plomes d'oca.
La muller.—Sàtir.

D'una nota de «Sociedad»:

«Los marqueses de Fuente el Sol y de La Laguna de Cameros, han salido para sus posesiones de Aragón.

»Van a cazar codornices.»

Pobres besties!

Diumenge va ésser un dia fatal per les criatures que tenen la desgracia de *disfrutar* pares descuidats.

Prenguin nota:

«Pepito C., de tres años, se bebió una cantidad de agua-rrás.»

Segur que més s'hauria estimat una taça de llet.

«Consuelo C., de ocho años, varias heridas, a consecuencia de una caída.»

Li haguessin donat la mà.

«Juanito G., de tres años, se cayó del terrado de su casa a un patio interior.»

L'haguessin vigilat.

«Paquito G., de dos años, se bebió una cantidad de petróleo.»

Millor li hauria anat una sopeta.

Durant la processó del *Sagrat Cor*, celebrada el passat diumenge, una banda de musica, que devia ésser composta de carlinots, va tocar l'himne alemany.

Els informes oficials diuen que ningú va protestar-ne.

Naturalment, per alguna cosa som neutrals.

L'únic que'n degué protestar, en silenci, devia ésser el *Sagrat Cor*.

Però el Sagrat Cor és tan bò, tan pacient i tan resignat que no li vé d'una llaga.

Abans, les èpoques caniculars se distingien per crims, assassinats i suicidis.

Ara les fortes calors fan bullir també la sang, però la sang es veu que tira cap a un altre cantó.

Des de que les suades apreten, que sols llegireu en els diaris raptés i fugues d'enamorats. «El señor A. B. se ha fugado con la señorita C. D.» i vice versa.

Tot canvia.

Abans l'amor acabava d'encendre els cors; ara's veu que els refresca.

Val més així, per això. Sempre és preferible treballar a favor de l'especie que contra el quint manament.

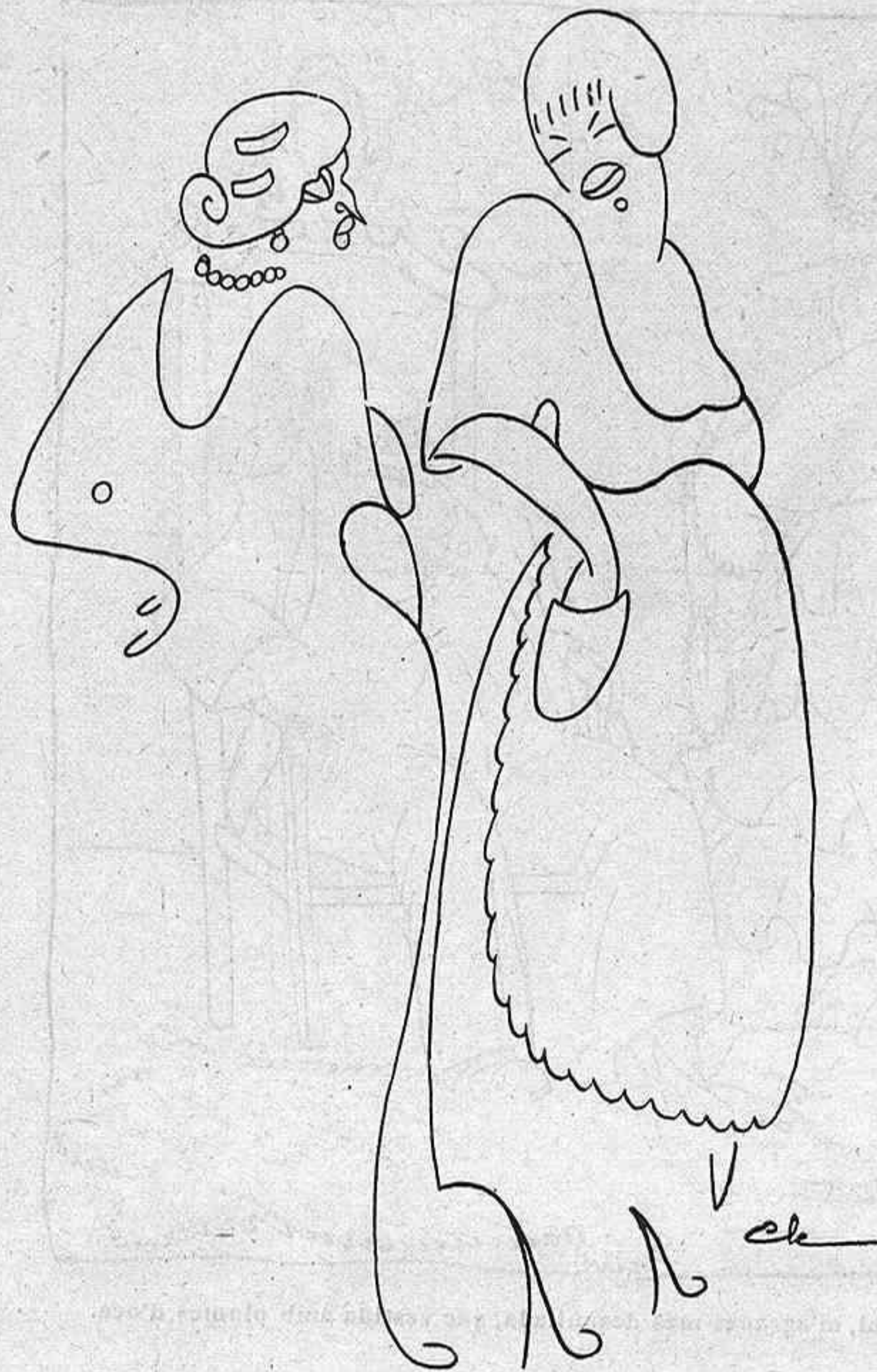
Un crim no fa estiu.

Escrit el precedent esquellot, se'ns diu que un degenerat, per qüestions amoroses, ha clavat vintiset punyalades a unes pobres dònnes del carrer de Tallers.

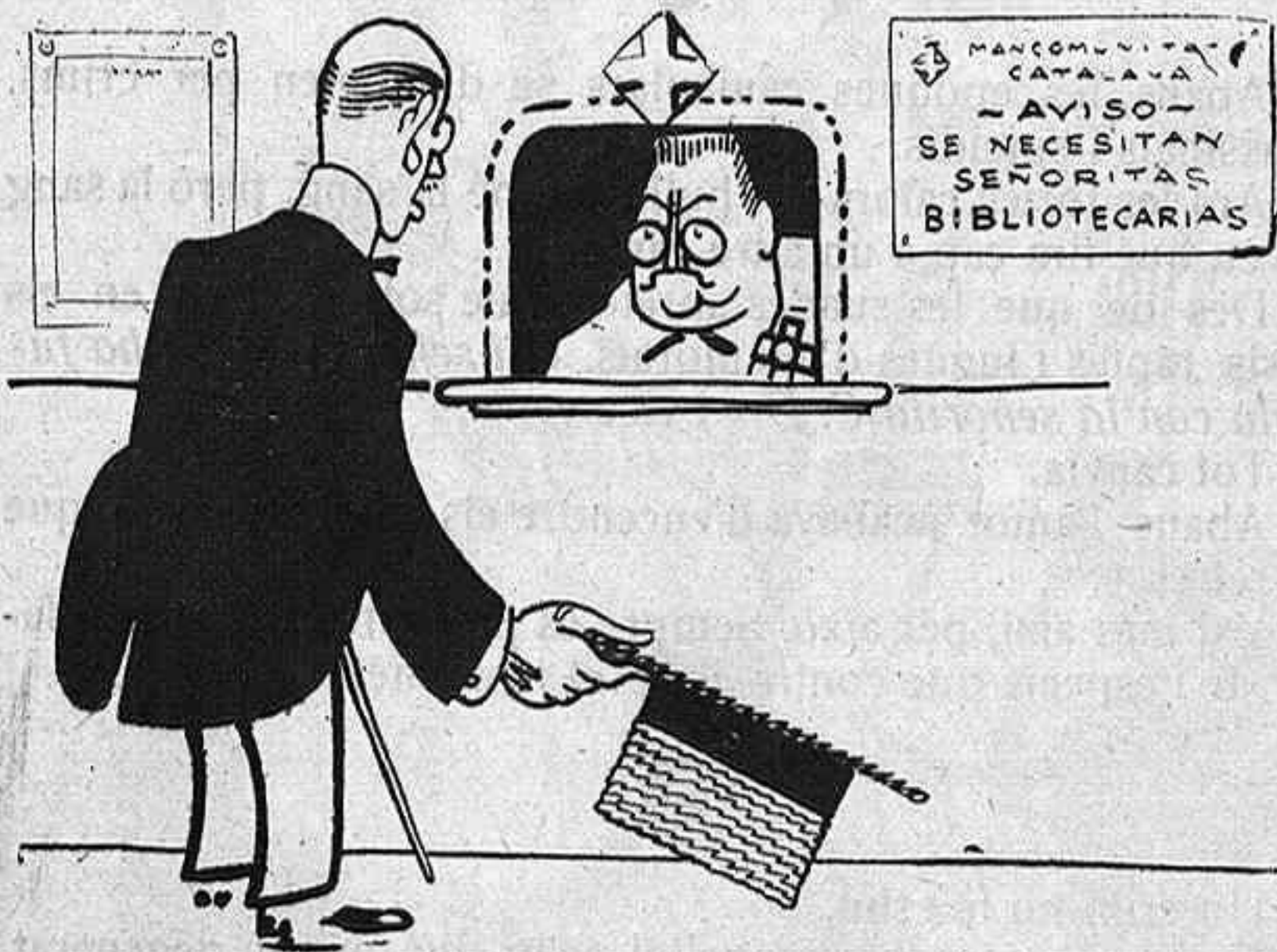
Si aquest ximple ha fet això amb l'intenció de que esbressim lo escrit i suprimissim el citat esquellot, devem advertir-li que s'ha equivocat de mig a mig.

Anem curts d'original, i vintiset punyalades no compten per a nosaltres.

Un crim no fa estiu.

—Què ets, francòfila o germanòfila?
 —Jo?... Ja t'ho pots figurar; dels que estan més ben armats.

—Els de la Mancomunitat pensen fundar una gran biblioteca.
 —Oh, ja, ja!... A vostès els agrada tot lo que acaba amb *teca*.

A una simpàtica artista de *varietés*, domiciliada al carrer de Barbarà, li han robat joies i diners per valor de cinc cents duros.

Hi hagué un temps en que Caco es dedicava a robar joies assaltant botigues; ara es veu que's dedica a assaltar artistes de *varietés*.

Es lo que deuen dir els lladres: «En les *varietés* està el gust.»

En un banquet.

Diàleg entre comensals:

—Bravo, home!... Jo'm pensava que vostè era un ferm vegetarià, i veig que menja carn de cabrit...

—Sí, però fixi's que'l cabrit és un animal que només menja verd. La seva carn, doncs, està impregnada de verdura.

Un senyor R. E. ha escrit al Jutge, dient-li que's troba reclus en cert manicomi i que vol sortir-ne perquè està segur de tenir les facultats mentals ben senceres.

No troben que'l tal senyor exagera les seves pretensions? Volguer allunyar-se dels bojós, això sol ja revela una mania.

I tant per tant ¿què'n treurà de sortir del manicomi si en els temps que correm tants n'hi han a fora com a dintre?

Sempre ens queixem per vici.

Un diari es lamenta de que les autoritats permetin, als ciclistes, córrer de nits amb el fanalet apagat.

Per què malgastar llum?

Els no la necessiten; i els vianants atropellats ¿no'n tenen prou amb la llum de les *estrelles* que'ls obliguen a veure?

En Francisquet Cambó ha publicat el tercer article contestant an en Biel Maura.

No és tant sensacional com els dos primers, però parla més d'ell.

Així ho comentava un lligaire que'l coneix a fons:

—Fins ara en Cambó escribia articles, ara comença a *fer l'article*.

Sembla que allò de les bofetades an en Pons Vinent deu ésser veritat. Però no li varen coure fins l'endemà.

Aleshores tingué el gran acudit de posar una causa criminal (altra vegada jutjats) al autor *por amenazas de muerte*.

¡Ja, ja, ja! No vulgui processar tan prompte, senyor Pons. Menaçar-lo de mort ningú li farà, però estirar-li el nas el dia que'l trobin això ja pot donar-ho per segur.

No tinga por, que no passarà res, perquè per estirar el nas ni per un parell de bofetades a un barrut i un... no han procesat mai a ningú.

Una raó... social:

—Com és que, essent sol en el negoci, el seu marit, posa «Fulano i Companyia»?

—Ja li diré... és que té por dels lladres.

NOTES DE CASA.
 De la «Schola Orpheonica» hem rebut una atenta comunicació, oferint-nos el nou hostatge del carrer Alt de Sant Pere, 27, pral.
 Tantes mercès.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
 Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Oim, 8
 BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

SANTIAGO RUSIÑOL

**EL CATALÀ
DE "LA MANCHA"**
NOVELA

Un tomo

UNA pesseta

DICCIONARI
CATALÀ-CASTELLÀ
&
CASTELLÀ-CATALÀ

PER

A. ROVIRA VIRGILI

UN TOMO D'UNES 900 PLANES, IMPRÉS SOBRE UNIPAPER
FINISSIM I INTRANSPARENT, REL·LIGAT AMB PEGAMOID

900 planes, 2 centímetres de gruix

PTES. 10

REGALO ALS LLEGIDORS DE
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

20 OBRES DIFERENTES

**UNA
Pesseta**

Las festas de Vilatrista	Ptes. 0'50	Lo foraster	Ptes. 1'—
Flors del Túria	» 0'50	Los sucesos de Valencia	» 0'50
Antany y Engüany	» 0'25	Dios	» 0'50
Llampechs entre tenebres.	» 1'—	Carn y Ossos.	» 0'50
Los soldados de la Industria.	» 2'—	Carnaval de Barcelona	» 0'50
Calabazas y Cabezas	» 0'50	Menudencias	» 0'50
Colón.	» 0'50	Claudio Fontanellas	» 1'—
La nueva Inquisición.	» 0'50	París a sangre y fuego	» 1'—
Sucesos de La Bisbal	» 0'50	La passió política	» 0'50
La direcció del globo.	» 0'50	Carmen	» 0'50

20 obres que valen 13'25 pessetes, per UNA pesseta

NOTA.—Se remetràn per correu amb 25 cèntims d'augment.

EN PREPARACIÓN

EL AÑO EN LA MANO

ALMANAQUE ENCICLOPEDIA DE LA VIDA PRÁCTICA PARA 1916

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral pera certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

LA CULLITA D'ÈXITS DE L'HINDENBURG

—Es un raim bastant verd; veiam si acabarà per fer-me mal de ventre.